

Lapsuuden kaltoinkohtelu heikentää monin tavoin mielenterveyttä

Aiemmin on havaittu yhteyksiä kaltoinkohtelun ja eräiden mielenterveyshäiriöiden välillä. Tuoreet tutkimustulokset korostavat, että seuraukset ovat yleisempiä ja ulottuvat pitkälle. Laajan poikkileikkausaineiston otos edusti Yhdysvaltain väestöä, ja vastanneita oli liki 35 000 (Keyes KM ym. Br J Psychiatry 2012;200:107).

Tutkimuksessa kysyttiin, millaista huonoa kohtelua henkilö oli kokenut omien vanhempensa taholta 18 vuoden ikään mennessä. Koulukiusaamista ei huomioitu eikä geneettistä alttiutta, mutta vanhempien mielenterveysongelmat vakioitiin. Huonoa kohtelua oli kahdenlaista: ensinnäkin aineellisen tai emotionaalisen huolenpidon puutetta ja toiseksi varsinaista kaltoinkohtelua, kuten seksuaalista tai muuta fyysistä väkivaltaa sekä verbaalista tai ei-verbaalista uhkaa ja loukkaamista. Huonoa kohtelua eri muodoissaan oli kokenut 3–9 %. Vastaukset saatiin noin 70 %:lta. Voi epäillä, että kaltoinkohdeltujen osuus on koko väestössä suurempi kuin otoksessa. Kaltoinkohtelu johti sekä eksternalisoivaan että internalisoivaan psykopatologiaan, jotka selittivät lähes täysin myöhemmät mielenterveyshäiriöt. Internalisoiva psykopatologia ilmenee pahanolon kohdistamisena omaan itseensä, eksternalisoiva muihin ihmisiin. Edellinen oli yhteydessä fobioihin, paniikkihäiriöön, ahdistushäiriöön ja vakavaan masennukseen, jälkimmäi-

Kuva: iStock

nen päihdehäiriöihin ja epäsosiaaliseen persoonallisuushäiriöön. Fyysinen väkivalta johti miehillä eksternalisoivaan ja naisilla internalisoivaan psykopatologiaan.

Kaltoinkohtelu johtaa siis psykopatologiaan, mikä voi ilmetä useana erilaisena mielenterveyshäiriönä. Kyse on nimenomaan kaltoinkohtelusta. Huolenpidon puutteella ei ollut merkitsevää yhteyttä psykopatologiaan, kun kaltoinkohtelu vakioitiin. Lasten ja nuorten kaltoinkohtelun ehkäisy näyttäisi olevan mitä parhainta mielenterveyden edistämistä. Epäilijä voisi kyseenalaistaa takautuvien kertomusten luotettavuuden. Ainakin yksi tutkimus viittaa kuitenkin siihen, että niissä paljastuu vain vakavin osa kaikista kolhuista (Shaffer A ym. Child Abuse Negl 2008;32:682). ■ KP